

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE SEVERIN ZA RAZDOBLJE 2025.-2029.

Naziv nositelja izrade: Općina Severin

Rujan, 2025.

Sadržaj

PREDGOVOR	1
1. UVOD	2
2. DJELOKRUG	4
2.1. Mandatno razdoblje Općine Severin.....	5
2.2. Tijela Općine Severin.....	6
2.3. Organizacijska struktura.....	6
2.4. Vizija i misija	6
2.5. Imovina i financiranje Općine Severin	7
3. ANALIZA STANJA.....	8
3.1. Opći podaci	8
3.2. Zdravstvo i socijalna skrb	10
3.3. Odgoj i obrazovanje, sport i kultura.....	12
3.4. Gospodarstvo, poljoprivreda, poduzetništvo i obrtništvo	15
3.5. Turizam i kulturna dobra.....	17
3.6. Infrastruktura.....	23
4. RAZVOJNI SMJEROVI I POTENCIJALI OPĆINE SEVERIN	24
5. PRIORITETI DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI OPĆINE SEVERIN.....	26
6. POPIS MJERA SA OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA.....	28
7. OKVIR PROVEDBE, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	33
POPIS SLIKA, GRAFOVA I TABLICA	34
LITERATURA	34

PREDGOVOR

Poštovani,

Na lokalnim izborima ukazali ste mi povjerenje i izabrali me za načelnika Općine Severin u mandatnom razdoblju 2025.–2029. godine. To je iznimna čast, ali i velika obveza i odgovornost da svojim radom opravdam Vaše povjerenje i doprinesem daljnjem razvoju naše općine. Općina Severin najmanja je općina u sastavu Bjelovarsko-bilogorske županije te se unatoč svojoj veličini, svakodnevno suočava s brojnim izazovima. Kao i ostatak Hrvatske, suočavamo se s padom broja stanovnika i starenjem populacije, što zahtijeva sustavne mjere demografske revitalizacije i stvaranja uvjeta za ostanak i doseljavanje mladih obitelji.

Cilj je maksimalno koristiti sredstva nacionalnih i EU fondova kako bismo financirali projekte i programe od interesa za zajednicu. Ujedno želimo podići razinu transparentnosti i uključiti mještane u procese odlučivanja, jer smatram da samo zajedno možemo graditi bolju budućnost Severina.

Ovim Provedbenim programom postavljamo jasne ciljeve, prioritete i mjere koje ćemo zajednički ostvarivati u razdoblju do 2029. godine, s ambicijom da našu općinu učinimo još uspješnijom, privlačnijom i ugodnijom za život.

S poštovanjem,

Općinski načelnik općine Severin

Antonio Babec

1. UVOD

Provedbeni program jedinica lokalne samouprave predstavlja ključni kratkoročni akt strateškog planiranja kojim se konkretiziraju ciljevi i prioritete utvrđeni u višim strateškim dokumentima, poput planova razvoja i nacionalnih strategija. On služi kao operativni instrument kojim se strateške smjernice pretvaraju u provedive aktivnosti, projekte i programe, uz jasno definirane pokazatelje uspješnosti i izvore financiranja.

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 123/17), provedbeni program donosi izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave, u ovom slučaju Općinski načelnik Općine Severin, te obuhvaća razdoblje od četiri godine. Program se izrađuje u skladu s načelima transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti te osigurava povezanost strateških ciljeva s proračunskim sredstvima i stvarnim potrebama lokalne zajednice.

Svrha i značaj provedbenog programa

Svrha provedbenog programa je omogućiti sustavno i planirano djelovanje Općine u cilju ostvarenja njezinih razvojnih prioriteta. Dokument predstavlja most između dugoročnih strateških vizija i godišnjih proračuna, čime se osigurava usklađenost između planiranja, financiranja i provedbe razvojnih aktivnosti.

Kroz provedbeni program Općina Severin

- definira konkretne ciljeve i mjere koji proizlaze iz strateških dokumenata,
- određuje projekte i aktivnosti potrebne za ostvarenje tih ciljeva,
- utvrđuje pokazatelje uspješnosti (indikatore) za praćenje rezultata,
- navodi nositelje provedbe i partnere u provedbi,
- te povezuje svaku aktivnost s odgovarajućim izvorima financiranja

Na taj način, provedbeni program omogućuje transparentno upravljanje razvojnim procesima, učinkovito korištenje resursa te pravovremeno praćenje postignutih rezultata.

Struktura provedbenog programa

Provedbeni program Općine Severin za razdoblje 2025.–2029. godine sadrži:

- Uvodne odredbe – zakonski temelj, svrhu, razdoblje i postupak donošenja programa,
- Analitički prikaz stanja – osnovne pokazatelje o demografskim, gospodarskim, društvenim i infrastrukturnim obilježjima Općine,
- Ciljeve i prioritete razvoja – temeljne smjernice djelovanja usklađene s višerazinskim strateškim dokumentima,
- Mjere i aktivnosti – konkretne projekte i inicijative koje doprinose ostvarenju postavljenih ciljeva,
- Pokazatelje uspješnosti (indikatore) – mjerljive kriterije za praćenje i vrednovanje rezultata provedbe,
- Financijski okvir – planirane izvore i iznose sredstava za provedbu aktivnosti,
- Sustav praćenja, izvješćivanja i vrednovanja – način prikupljanja podataka, praćenje provedbe te periodično izvješćivanje o napretku.

2. DJELOKRUG

Općina Severin je jedinica lokalne samouprave na području utvrđenom Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Obuhvaća područje dvaju naselja: Orovac i Severin. Granice općine određene su katastarskim granicama rubnih naselja, a promjene granica moguće su samo na način i po postupku propisanom zakonom.

Slika 1: Općina Severin

Izvor: Privatan album Općine Severin

Općina Severin je samostalna u odlučivanju o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom, te podliježe isključivo nadzoru zakonitosti rada i akata.

U okviru samoupravnog djelokruga, Općina Severin obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe i interesi građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalno gospodarstvo
- brigu o djeci

- socijalnu skrb
- primarnu zdravstvenu zaštitu
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport
- zaštitu potrošača
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša
- protupožarnu i civilnu zaštitu
- promet i održavanje lokalnih cesta
- te ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.

Poslove iz samoupravnog djelokruga detaljnije utvrđuje Općinsko vijeće i Općinski načelnik, u skladu sa zakonom i Statutom Općine Severin.

Općinsko vijeće može, ako je to od interesa za građane i učinkovitije pružanje javnih usluga, pojedine poslove prenijeti na Bjelovarsko-bilogorsku županiju, temeljem posebne odluke i u skladu s njihovim statutima.

2.1. Mandatno razdoblje Općine Severin

Općina Severin djeluje u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi, a njezino mandatno razdoblje traje četiri godine, sukladno zakonodavnom okviru Republike Hrvatske. Mandat načelnika Općine, kao izvršne vlasti, također traje četiri godine, a obuhvaća planiranje i provedbu svih razvojnih programa, projekata i mjera na području općine.

Tijekom mandatnog razdoblja načelnik i općinsko vijeće odgovorni su za strateško vođenje Općine, upravljanje financijskim i ljudskim resursima te koordinaciju aktivnosti u području gospodarstva, infrastrukture, obrazovanja, socijalne skrbi, zdravstva, sporta, turizma i zaštite okoliša. Mandatno razdoblje predstavlja temelj za ostvarivanje lokalnih razvojnih ciljeva, unapređenje kvalitete života stanovnika te provođenje politika u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i strateškim dokumentima.

2.2. Tijela Općine Severin

Općinsko vijeće – predstavničko tijelo građana koje donosi opće akte, odlučuje o proračunu i drugim ključnim pitanjima za život i razvoj općine. Sastoji se od sedam vijećnika izabranim na lokalnim izborima.

Općinski načelnik – nositelj izvršne vlasti i zakonski zastupnik Općine Severin, odgovoran za zakonitost rada i provedbu općih akata. Načelnik upravlja imovinom i financijama, predlaže proračun, organizira rad Jedinственog upravnog odjela i nadzire njegov rad.

Jedinственi upravni odjel – Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinственi upravni odjel Općine Severin, koji izvršava odluke i akte Općinskog vijeća i načelnika, pruža stručnu pomoć građanima i koordinira provedbu razvojnih projekata.

2.3. Organizacijska struktura

Organizacijska struktura Općine Severin, kao i svake druge općine, temelji se na jasno definiranim administrativnim tijelima koja osiguravaju efikasno upravljanje i pružanje javnih usluga stanovnicima. Na čelu općine nalazi se načelnik općine, koji je odgovoran za izvršavanje odluka općinskog vijeća i vođenje svakodnevnih poslova općinske administracije. Općinsko vijeće, kao zakonodavno tijelo, donosi odluke koje se odnose na razvoj općine, proračun, te usklađivanje s lokalnim potrebama i zakonodavstvom.

2.4. Vizija i misija

Vizija je željeno buduće stanje kojem organizacija teži. Ona opisuje kako se želi razvijati i što želi postići u budućnosti, služeći kao smjernica za planiranje i donošenje odluka. Vizija nadahnjuje i usmjerava sve aktivnosti prema dugoročnim ciljevima održivog razvoja i napretka.

Vizija Općine Severin

Općina Severin je ruralna općina stabilne demografske slike, razvijene poljoprivrede i poduzetništva, s očuvanom prirodnom i kulturnom baštinom, kvalitetnom komunalnom infrastrukturom i aktivnim civilnim društvom koje doprinosi kvaliteti života svih stanovnika.

Misija predstavlja osnovnu svrhu postojanja organizacije, jedinice lokalne samouprave ili institucije.

Ona opisuje što organizacija radi, kome je usmjerena i s kojim ciljem, odnosno definira njezinu ulogu u društvu i način na koji doprinosi razvoju zajednice.

Misija Općine Severin

Misija Općine Severin je odgovorno, transparentno i učinkovito upravljanje lokalnim resursima s ciljem unapređenja kvalitete života stanovnika.

2.5. Imovina i financiranje Općine Severin

Imovinu Općine Severin čine sve nekretnine, pokretne i imovinska prava kojima raspolaže. Njome upravljaju Općinsko vijeće i Općinski načelnik pažnjom dobrog gospodara, u skladu sa Statutom i zakonima.

Temeljni financijski dokument je Proračun Općine Severin, kojim se utvrđuju prihodi, primici, rashodi i izdaci općine. Prihodi se osiguravaju iz lokalnih poreza, komunalnih naknada i doprinosa, pomoći i potpora iz državnog proračuna te sredstava iz nacionalnih i EU fondova.

U mandatnom razdoblju 2025.–2029. prioritet će biti osiguranje dodatnih izvora financiranja kroz EU fondove i nacionalne programe, kako bi se financirali razvojni projekti, posebno u području infrastrukture, demografske revitalizacije i digitalne transformacije općinske uprave.

3. ANALIZA STANJA

3.1. Opći podaci

Općina Severin osnovana je 1997. godine, a sjedište joj je u naselju Severin (Severin 137, 43274 Severin). Prostire se na površini od 25,91 km², što čini 0,96 % ukupne površine Bjelovarsko-bilogorske županije. Najmanja je jedinica lokalne samouprave u Županiji, a obuhvaća dva naselja – Severin i Orovac. . Karakterizira je miran život, prirodna i kulturna baština te blizina većih gradova, što pruža potencijal za razvoj turizma i lokalnih inicijativa.

Stanovništvo općine suočava se s demografskim izazovima, poput starenja populacije i odlaska mladih, ali zajednica aktivno radi na očuvanju tradicije i poboljšanju kvalitete života.

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Općina Severin broji 702 stanovnika, dok ih je 2011. bilo 877, što ukazuje na pad broja stanovnika u posljednjem desetljeću, odnosno 44 % u razdoblju od 1991. do 2021. godine.

Tablica 1: Usporedba broja stanovnika i kućanstava u Općini Severin (2011. – 2021.)

Pokazatelj	2011.	2021.	Promjena (brojčano)
Broj stanovnika	877	702	-175
Broj kućanstava	305	263	-42

Izvor: DZS, Obrada: JURA BBŽ

U razdoblju 2011.–2021. broj stanovnika smanjio se za gotovo 20 %, što je značajan pad.

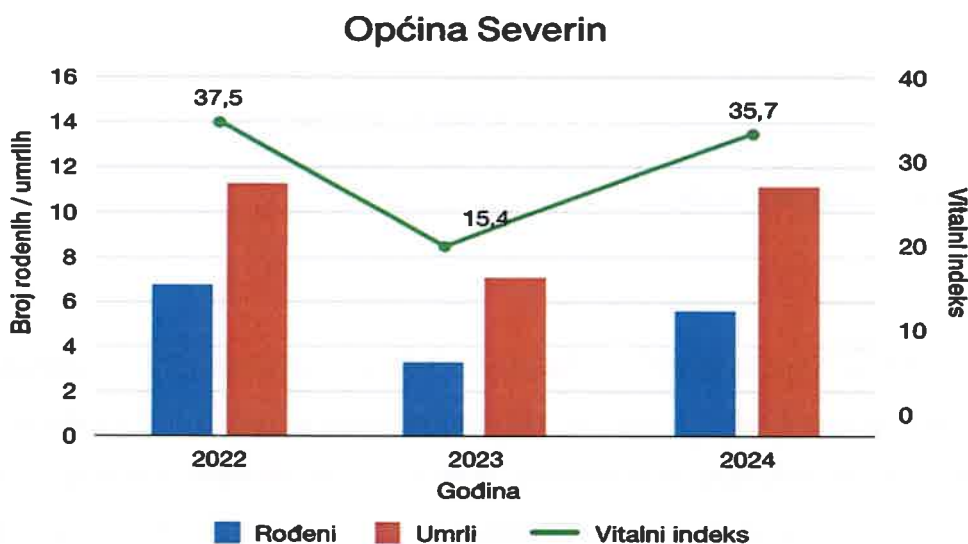
Broj kućanstava smanjio se za oko 14 %, što upućuje i na smanjenje ukupnog broja obitelji/domaćinstava.

Depopulacijski trendovi rezultat su kombinacije prirodnog pada i iseljavanja mladih obitelji, dok je starenje stanovništva vidljivo kroz porast udjela starijih osoba i smanjenje broja djece i

mladih. Unatoč izraženim demografskim izazovima, Općina Severin posjeduje niz razvojnih prednosti koje predstavljaju temelj za njezin budući gospodarski i društveni napredak.

Prema službenom indeksu razvijenosti, vrijednost Općine Severin iznosi 91,53, što je svrstava u II. skupinu razvijenosti jedinica lokalne samouprave. To znači da je riječ o ispodprosječno razvijenom području, ali ne u najnižoj kategoriji razvoja. Takav status omogućuje Općini povoljniji pristup nacionalnim i europskim fondovima te razvojnim mjerama usmjerenima na poticanje gospodarskog i društvenog napretka područja s nižim stupnjem razvijenosti.

Slika 2: Demografski trendovi u Općini Severin (2022.–2024.)

Izvor: obrada JURA BBŽ

Na temelju prikazanog grafa podaci za Općinu Severin su:

Broj rođenih je najviši 2022. godine (oko 6,8 na 1000 stanovnika), pa opada 2023. godine (oko 3,3), a zatim se blago povećava 2024. godine (oko 5,4). Broj umrlih je najviši 2022. i 2024. godine (oko 11,2), dok je 2023. nešto niži (oko 7,3).

Vitalni indeks, koji pokazuje omjer rođenih i umrlih, najviši je 2022. (37,5), značajno opada 2023. (15,4), a zatim raste 2024. godine (35,7). Zaključno, 2023. godina je bila karakterizirana najnižim prirodnim prirastom, dok 2022. i 2024. pokazuju relativno stabilniji omjer rođenih i umrlih.

Ovaj razvojni položaj predstavlja priliku za daljnje jačanje infrastrukture, poljoprivrede, poduzetništva i kvalitete života stanovnika, čime se može doprinijeti smanjenju regionalnih razvojnih razlika i stvaranju uvjeta za održiv i ravnomjeran razvoj Općine Severin.

Općina Severin ima potencijal za razvoj kroz jačanje lokalne infrastrukture, poticanje poljoprivredne proizvodnje, turizma i malog poduzetništva, te stvaranje uvjeta za zadržavanje mladih i povećanje kvalitete života stanovnika. Provedbeni program trebao bi se fokusirati na infrastrukturna ulaganja, demografske mjere i razvoj lokalne ekonomije uz očuvanje okoliša i kulturne baštine.

Općina Severin odlikuje se povoljnim prometnim položajem uz državnu cestu D-28, razvijenom poduzetničkom zonom, plodnim poljoprivrednim zemljištima i kvalitetnim vinogradarskim položajima na Bilogori, kao i bogatom prirodnom i kulturnom baštinom.

3.2. Zdravstvo i socijalna skrb

Zdravstvo

Na području Općine Severin primarna zdravstvena zaštita organizirana je kroz ambulantu opće medicine koja djeluje u naselju Severin. Ordinacija trenutno radi dva puta tjedno, što nije dostatno za potrebe lokalnog stanovništva. Kao i većina ruralnih područja u Republici Hrvatskoj, Općina Severin suočava se s nedostatkom liječnika koji bi stalno ordinirao u ambulanti i pružao kontinuiranu zdravstvenu skrb.

Trenutno je u službi zamjenski liječnik koji dolazi dva dana u tjednu, što znatno ograničava dostupnost zdravstvenih usluga, osobito za starije i slabije pokretne osobe. Kako bi privukla stalnog liječnika i poboljšala razinu zdravstvene zaštite, Općina je spremna osigurati stan u neposrednoj blizini ambulante, smješten iznad same zgrade u kojoj se nalazi ordinacija.

Na području Općine Severin ne postoji ljekarna ni stomatološka ordinacija, pa stanovnici koriste usluge u susjednim sredinama – prvenstveno u Bjelovaru, Velikom Grđevcu i Novoj Rači.

Glavni izazovi u području zdravstva su:

- nedostatak stalnog liječnika obiteljske medicine,
- nedostatak ljekarne i stomatološke ordinacije,

- otežana dostupnost zdravstvenih usluga za starije i slabije pokretne osobe,
- potreba za jačanjem preventivnih zdravstvenih programa i terenske zdravstvene skrbi.

Rješavanje ovih izazova ključno je za poboljšanje kvalitete života stanovnika te osiguranje ravnopravnog pristupa zdravstvenim uslugama na području cijele Općine.

Socijalna skrb

Sustav socijalne skrbi na području Općine Severin provodi se putem Centra za socijalnu skrb Bjelovar, s kojim Općina redovito surađuje u pružanju pomoći socijalno ugroženim i ranjivim skupinama stanovništva.

Kroz projekt „Zaželi“, zaposlen je određeni broj žena koje skrbe o starijim i nemoćnim osobama, čime se istodobno povećava kvaliteta života korisnika i potiče zapošljavanje teško zapošljivih skupina. Općina također redovito osigurava pomoć u naravi najugroženijim stanovnicima, kroz pakete prehrambenih namirnica i ogrjev, osobito u zimskim mjesecima.

Na području Općine provodi se više socijalnih programa usmjerenih na podizanje kvalitete života mještana, među kojima su:

- program pomoći u kući starijim i nemoćnim osobama,
- sufinanciranje troškova smještaja djece u vrtićima,
- jednokratne pomoći socijalno ugroženim obiteljima,
- stipendiranje učenika i studenata.

Na području Općine nema registriranih socijalnih ustanova, stoga se suradnja ostvaruje s ustanovama i centrima iz susjednih gradova i općina – poput Centra za socijalnu skrb Bjelovar, domova za starije i nemoćne osobe, te dječjih vrtića u okolici.

Najveći uočeni problemi i potrebe u području socijalne skrbi i infrastrukture su:

- nedostatak dječjeg vrtića na području Općine,
- nedostatak doma za starije osobe,
- potreba za osnivanjem centra za mlade,
- izostanak ljekarne na području Općine,
- potreba za cjelodnevnom boravkom za nezbrinutu djecu,

- nedostatak adekvatne dvorane za kulturne i društvene manifestacije,
- nedovoljno opremljeni društveni i vatrogasni domovi u Severinu i Orovcu.

Unaprijeđenje socijalne infrastrukture i nastavak razvoja socijalnih programa predstavljaju ključne prioritete Općine Severin. Cilj je osigurati svim mještanima, osobito ranjivim skupinama, potrebnu podršku i bolju kvalitetu života, uz stvaranje inkluzivnog i solidarnog društvenog okruženja.

3.3. Odgoj i obrazovanje, sport i kultura

Obrazovanje

Sustav odgoja i obrazovanja na području Općine Severin obuhvaća predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski segment, pri čemu se većina aktivnosti odvija u suradnji s ustanovama iz susjednih općina i gradova.

Predškolski odgoj trenutno je organiziran kroz kraći program u suradnji s Kulturno-umjetničkim društvom „Palična“, gdje djeca pohađaju dječju igraonicu u trajanju od oko tri sata dnevno. Na području Općine ne postoji dječji vrtić, što otežava roditeljima organizaciju svakodnevnog života te smanjuje dostupnost kvalitetnog i redovitog predškolskog odgoja. Izgradnja vlastitog vrtića ili uključivanje u programe regionalne suradnje s postojećim vrtićima jedan je od prioriteta u razvoju predškolske infrastrukture.

Osnovno obrazovanje provodi se u Područnoj školi Severin, koja djeluje u sastavu Osnovne škole „Ivan Vitez Trnski“ Nova Rača. Škola pohađaju učenici od 1. do 4. razreda, a trenutno je upisano oko 22 učenika. Djeca od 5. razreda nadalje školovanje nastavljaju u matičnoj školi u Novoj Rači. Potrebna je modernizacija učionica i opreme, kao i uređenje školskog okoliša – sadnja drveća, formiranje manjeg parka i postavljanje nove ograde – kako bi se stvorili kvalitetniji uvjeti za rad i boravak učenika.

Srednje obrazovanje nije zastupljeno na području Općine Severin, pa učenici srednjih škola svakodnevno putuju u Bjelovar, Novu Raču i druge okolne gradove. Takva situacija predstavlja dodatno logističko i financijsko opterećenje za obitelji, osobito one s više djece. Općina nastoji olakšati ove troškove kroz sufinanciranje prijevoza učenika.

Osim prijevoza, Općina redovito sufinancira školski pribor i udžbenike, a studentima se osiguravaju stipendije, čime se potiče daljnje obrazovanje mladih i njihovo zadržavanje u lokalnoj zajednici.

U području obrazovanja prepoznate su i dodatne potrebe, koje uključuju:

- razvoj i provedbu izvannastavnih i slobodnih aktivnosti,
- digitalizaciju nastave i opremanje učionica suvremenim nastavnim pomagalicama,
- povećanje dostupnosti obrazovnih sadržaja za sve uzraste, uključujući i odrasle.

Glavni izazovi u sustavu odgoja i obrazovanja Općine Severin su:

- nedostatak predškolske ustanove,
- nedovoljna infrastrukturna opremljenost postojećih školskih objekata,
- ograničena dostupnost srednjoškolskog obrazovanja i pratećih programa.

Daljnja ulaganja u obrazovnu infrastrukturu, digitalnu opremu te razvoj obrazovnih i izvannastavnih programa ključni su za povećanje kvalitete obrazovanja i stvaranje jednakih mogućnosti za sve učenike i studente s područja Općine Severin.

Sport i rekreacija u Općini Severin

Sport i rekreacija važan su segment društvenog života Općine Severin te doprinose zdravom načinu života, socijalnoj uključenosti i kvaliteti života stanovnika. Unatoč ograničenoj sportskoj infrastrukturi, lokalne udruge i sportski klubovi aktivno sudjeluju u organizaciji sportskih aktivnosti i natjecanja.

Najznačajniji sportski subjekt je Nogometni klub „Slavija“, koji koristi svlačionice u zgradi Općine, dok je nogometno igralište u vlasništvu Općine. Trenutno su u tijeku planovi za adaptaciju svlačionica i izgradnju tribina kako bi se osigurali kvalitetniji uvjeti za treninge i natjecanja.

Športsko-ribolovno društvo „Slavija“ raspolaže ribnjakom površine 5,5 hektara koji je već sada prepoznatljiv kao destinacija za sportski i rekreacijski ribolov. Planovi za budućnost uključuju

rješavanje imovinsko-pravnih odnosa te izgradnju ribarske kuće s konferencijskom dvoranom i smještajnim kapacitetima, što bi dodatno obogatilo turističku i sportsku ponudu Općine.

Nove inicijative uključuju Pikado klub „Slavija“, koji je osnovan 2025. godine, te se trenutačno koristi prostorijama Vatrogasnog doma u Orovcu. Lovačka udruga „Srnjak“ posjeduje lovačku kuću koja je u lošem stanju i zahtijeva obnovu, čime bi se stvorili dodatni uvjeti za sportske i rekreativne aktivnosti.

U narednom razdoblju planira se projekt izgradnje multifunkcionalne zgrade s dječjim vrtićem, koji će predstavljati jedan od ključnih infrastrukturnih zahvata u nadolazećem razdoblju. Ovaj projekt ima za cilj unaprijediti obrazovne, društvene i gospodarske uvjete života na području Općine Severin te osigurati bolje mogućnosti za mlade obitelji i djecu predškolske dobi. Novi objekt bit će moderno opremljen i energetske učinkovit, s prostorima prilagođenima potrebama djece i djelatnika vrtića, ali i s dodatnim sadržajima koji će služiti kao središte društvenih aktivnosti u općini.

Realizacijom ovog projekta Općina Severin potvrđuje svoju usmjerenost prema demografskoj obnovi, jačanju lokalne zajednice i stvaranju uvjeta za kvalitetniji i sigurniji život stanovnika, osobito mladih obitelji koje predstavljaju temelj budućeg razvoja. Razvoj sporta u Općini Severin usmjeren je na stvaranje dostupnih i kvalitetnih uvjeta za sve stanovnike, poticanje organiziranog sporta, rekreacije i aktivnog načina života, te na suradnju s lokalnim udrugama kako bi se maksimalno iskoristili postojeći kapaciteti i prirodni resursi.

Kultura

U Općini Severin zauzima važno mjesto u očuvanju lokalnog identiteta i tradicije. Na području općine aktivno djeluju kulturno-umjetnička društva i udruge koje promiču narodne običaje, glazbu, ples i dramske izvedbe, organizirajući priredbe, radionice i manifestacije.

Posebno značajnu ulogu u kulturnom životu imaju KUD „Palična“ i lokalne udruge koje kroz različite programe potiču sudjelovanje stanovnika svih dobnih skupina, očuvanje tradicije i povezivanje zajednice. Općina također organizira lokalne događaje, poput proslave Dana općine i kulturno-ljetnih manifestacija, koji promiču lokalnu baštinu i jačaju društveni život.

Kroz kulturu, Općina Severin doprinosi razvoju turizma, socijalnoj uključenosti, obrazovanju i jačanju zajedničkog identiteta, čime se osigurava kontinuirani prijenos tradicije i vrijednosti na mlađe generacije.

3.4. Gospodarstvo, poljoprivreda, poduzetništvo i obrtništvo

Gospodarstvo

Općina Severin obilježeno je pretežito ruralnim i poljoprivrednim karakterom, uz razvoj manjih poduzetničkih i obrtničkih djelatnosti. Prema indeksu razvijenosti (91,53), Općina Severin svrstana je u II. skupinu razvijenosti – između 75 % i 100 % prosjeka Republike Hrvatske – što je čini ispodprosječno razvijenom jedinicom lokalne samouprave, ali s izraženim razvojnim potencijalima. Gospodarske aktivnosti na području Općine temelje se prije svega na poljoprivredi, stočarstvu i malom poduzetništvu. Najzastupljenije grane su ratarska proizvodnja (kukuruz, pšenica), stočarstvo s naglaskom na svinjogojstvo i govedarstvo, te u manjoj mjeri vinogradarstvo i voćarstvo. Uz osnovnu proizvodnju, razvija se i proizvodnja mliječnih i mesnih preradevina, kao i obrtničke djelatnosti vezane uz preradu drva, građevinarstvo i usluge.

Na području Općine posluje oko 15 poduzetnika s približno 180 zaposlenih. Najzastupljenije djelatnosti su poljoprivreda, prerada drva, građevinarstvo i uslužne djelatnosti. Prosječna neto plaća zaposlenih u gospodarstvu niža je od državnog prosjeka, dok je stopa nezaposlenosti nešto niža od županijskog prosjeka, iako većina nezaposlenih osoba ima nižu stručnu spremu.

Poljoprivreda

Poljoprivreda je temelj gospodarskog razvoja Općine Severin i glavni izvor prihoda za većinu stanovnika. Na području Općine obrađuje se oko 1.178 ha poljoprivrednog zemljišta, uključujući oranice, livade i šumske površine u naseljima Severin i Orovac.

Glavna obilježja poljoprivredne proizvodnje su:

- uzgoj žitarica (kukuruz, pšenica), povrća i voća,
- stočarska proizvodnja s potencijalom za proširenje,
- interes za razvoj vinogradarstva i voćarstva,
- mogućnost razvoja ekološke proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda

Problemi i potrebe u poljoprivredi:

- usitnjenost i rascjepkanost zemljišta koja otežava racionalnu proizvodnju,
- nedostatak suvremene mehanizacije i opreme,
- ograničen pristup financijskim sredstvima i fondovima,
- manjak mlađih poljoprivrednika,
- slabija iskoristivost EU i nacionalnih potpora,
- potreba za edukacijom, modernizacijom i digitalizacijom proizvodnih procesa.

Unatoč navedenim izazovima, poljoprivreda ostaje najvažniji gospodarski sektor te područje s velikim razvojnim potencijalom, posebno kroz ulaganja u infrastrukturu, edukaciju proizvođača i razvoj lokalnih lanaca vrijednosti.

Poduzetništvo i obrtništvo

Općina Severin potiče razvoj malog poduzetništva i obrtništva, kao važnih čimbenika lokalnog zapošljavanja i gospodarske raznolikosti. Najveći izazovi odnose se na nedostatak poslovne infrastrukture i poslovnih prostora, kao i na ograničene lokalne poticaje za nove poduzetničke projekte.

Općina raspolaže Poduzetničkom zonom „P“ površine 20,7 ha, smještenom uz državnu cestu D-28. Zona ima povoljan prometni položaj i dobro je povezana s Bjelovarom i brzom cestom prema Zagrebu. U zoni trenutno posluje pet poduzeća (među njima Troha–Dil, Andričić Gljivara, Servisi Ceste d.o.o. i Prima mobilis d.o.o.), dok su dvije parcele još slobodne. Plan je da se, po popunjenju postojećih površina, razmotri proširenje zone radi omogućavanja daljnjeg razvoja lokalnog poduzetništva

Izazovi razvoja zone uključuju potrebu za dodatnim komunalnim opremanjem te privlačenjem novih investitora.

Glavni izazovi razvoja zone uključuju potrebu za dodatnim komunalnim opremanjem, izgradnjom pristupne infrastrukture i privlačenjem novih investicija koje bi potaknule gospodarski rast i zapošljavanje.

3.5. Turizam i kulturna dobra

Turizam

Na području Općine Severin nalazi se u početnoj fazi razvoja, no posjeduje izražen potencijal za rast i diversifikaciju lokalnog gospodarstva. Općina se može osloniti na prirodne ljepote, očuvani ruralni krajolik, vinograde i ribnjake, koji nude temelje za razvoj seoskog, rekreacijskog i ribolovnog turizma.

Posebno se ističe ribnjak Športsko-ribolovnog društva „Slavija“ površine 5,5 ha, koji uz rješavanje imovinsko-pravnih odnosa ima veliki potencijal za uređenje ribarske kuće s konferencijskom dvoranom i smještajnim kapacitetima. Takav projekt doprinio bi jačanju turističke ponude i stvaranju novih sadržaja za posjetitelje.

Slika 3: Ribnjak u Općini Severin

Izvor: Privatan album Općine Severin

Također, u Orovačkim vinogradima planira se izgradnja Kuće meda s vidikovcem i popratnim sadržajima, čime bi se dodatno obogatila turistička i edukativna ponuda Općine, uz promociju lokalnih proizvoda i tradicije.

Najveći trenutni izazov predstavlja nedostatak turističke infrastrukture i promotivnih aktivnosti, no Općina prepoznaje važnost ulaganja u turizam kao jedan od ključnih pravaca budućeg gospodarskog razvoja i povećanja prepoznatljivosti Općine Severin na županijskoj i regionalnoj razini.

Na području Općine Severin turistička djelatnost trenutačno nije razvijena u značajnijoj mjeri, no postoje vrijedni prirodni i kulturni potencijali koji mogu postati temelj budućeg razvoja turizma.

Vizija razvoja turizma Općine Severin temelji se na povezivanju prirodnih, kulturnih i tradicijskih posebnosti lokalnog područja, uz razvoj selektivnih oblika turizma (ribolovni, kulturno-manifestacijski, enogastronomski i seoski turizam).

Glavni problemi i potrebe za razvoj turizma uključuju:

- nedostatak osnovne turističke infrastrukture (smještajnih kapaciteta, ugostiteljske ponude, označenih staza i odmorišta),
- potrebu jačeg uključivanja lokalne zajednice – udruga, KUD-ova, sportskih klubova i OPG-ova – u kreiranje i provedbu turističkih projekata,
- nedovoljnu promociju postojećih prirodnih resursa i kulturnih manifestacija,
- financijska ograničenja u realizaciji planiranih projekata.

Kulturna dobra

Predstavljaju značajan dio identiteta i tradicije Općine Severin. Na području općine očuvane su brojne kulturne i povijesne vrijednosti, uključujući sakralne objekte, spomenike, tradicionalne seoske kuće te lokalne običaje. Posebno važnu ulogu u očuvanju kulturne baštine imaju kulturno-umjetnička društva i udruge koje organiziraju manifestacije, priredbe i edukativne aktivnosti, čime se jača društveni život, povezuje zajednica i potiče turizam.

Zaštita okoliša, prirodni resursi i sustav prevencije

Izloženost riziku od onečišćenja

Na području Općine Severin nema većih industrijskih postrojenja koja bi mogla predstavljati značajan rizik od tehnološkog onečišćenja zraka, tla ili voda. Međutim, određeni čimbenici doprinose manjem, ali kontinuiranom riziku za okoliš:

Poljoprivreda: Budući da je Općina izrazito poljoprivrednog karaktera, uporaba mineralnih gnojiva i pesticida može utjecati na kakvoću tla i podzemnih voda. Pseudoglejna i močvarna tla, zbog slabe dreniranosti, posebno su osjetljiva na kemijske polutante.

Promet: Državne i županijske ceste prolaze područjem Općine, pa postoji mogućnost prometnih nesreća s opasnim tvarima (goriva, kemikalije), što predstavlja dodatni rizik za okoliš.

Okolišna infrastruktura bilježi određeni napredak – uveden je sustav naplate otpada prema količini, povećava se udio odvojeno prikupljenog otpada, a planirana je energetska modernizacija javne rasvjete. Ipak, i dalje postoje ozbiljni izazovi, posebno u gospodarenju otpadom, zaštiti voda i prevenciji difuznog onečišćenja iz poljoprivrede.

Prirodni resursi

Područje Općine Severin bogato je prirodnim resursima, među kojima se posebno ističu nalazišta nafte i plina koja su već u fazi eksploatacije. Osim toga, područje ima značajan potencijal za korištenje geotermalne energije, što otvara mogućnosti za razvoj ekološki prihvatljivih energetskih i gospodarskih projekata u budućnosti.

Održivo i racionalno korištenje prirodnih resursa predstavlja važan segment daljnjeg razvoja Općine, uz potrebu zaštite okoliša i očuvanja prirodnih vrijednosti prostora.

Rizik od prirodnih katastrofa

Zbog geografskog položaja i klimatskih uvjeta, Općina Severin izložena je različitim prirodnim rizicima, među kojima se ističu:

Poplave: Najveći rizik dolazi od izlivanja manjih vodotoka (Severinska, Bedenička, Žilavac, Gaj). Poplave uzrokuju štete na poljoprivrednim površinama, prometnicama i imovini. Regulacijske građevine djelomično ublažavaju problem, no sustavna zaštita još nije dovršena.

Ekstremne vremenske pojave: Oluje, jaki vjetrovi, tuča, led i obilne padaline sve su češće zbog klimatskih promjena te uzrokuju materijalne štete, osobito u poljoprivredi.

Suša i visoke temperature: U posljednjih 20 godina suše su postale redovita pojava, uzrokujući velike gubitke u poljoprivredi i povećavajući rizik od požara. Sustavi navodnjavanja još nisu uspostavljeni, iako postoje odgovarajući vodni resursi.

Potresi: Područje Općine nalazi se u zoni umjerene do pojačane seizmičke aktivnosti. Iako su jaki potresi rijetki, starost i ranjivost objekata povećavaju moguću štetu.

Najveći rizici: suša, poplave i ekstremne vremenske pojave. Potresi su manje vjerojatni, ali potencijalno opasniji zbog zastarjele građevinske strukture.

Sustav prevencije rizika i zaštite

Sustav zaštite i spašavanja temelji se na organiziranoj mreži civilne zaštite, u koju su uključene lokalne institucije, udruge i stanovništvo.

Glavni elementi sustava:

- Stožer civilne zaštite Općine Severin – koordinira sve aktivnosti.
- Vatrogasna zajednica (DVD Severin i DVD Orovac) – nositelji operativne zaštite, posebno kod požara i poplava.
- Hrvatski Crveni križ i HGSS – pružaju pomoć stanovništvu u kriznim situacijama.
- Edukacija stanovništva – provode se predavanja o navodnjavanju, zaštiti usjeva i mjerama zaštite od tuče.
- Planovi evakuacije i spašavanja – usklađeni sa županijskim i nacionalnim planovima.
- Sustav ranog upozoravanja – omogućava brzo reagiranje u slučaju poplave, požara ili drugih incidenata.

Problemi u sustavu:

- Smanjen broj mladih i iseljavanje otežavaju popunu civilne zaštite.
- Nedostatak suvremene opreme i vozila.
- Nedovoljna obuka šireg stanovništva za krizne situacije.
- Okolišni problemi i potrebe

Glavni okolišni izazovi na području Općine Severin uključuju:

- Navodnjavanje: Nedostatak sustava navodnjavanja unatoč obilju vodnih resursa predstavlja ključni problem poljoprivrede.
- Zaštita od poplava: Potrebno je poboljšati regulaciju vodotoka i održavanje kanala.
- Klimatske promjene: Sve učestalije suše, poplave i oluje zahtijevaju dugoročne prilagodbe i planiranje.
- Starost građevina: Velik broj stambenih i gospodarskih objekata je starije gradnje, što povećava rizik od oštećenja.
- Upravljanje otpadom: Neadekvatno zbrinjavanje poljoprivrednog otpada i plastike predstavlja rizik za tlo i vode.
- Edukacija stanovništva: Potrebno je jačati svijest o važnosti zaštite okoliša i prevencije rizika.

Gospodarenje otpadom

Općina Severin ima uspostavljen sustav prikupljanja miješanog i biorazgradivog otpada putem tvrtke Komunalac d.o.o. Bjelovar, uz odvoz dva puta mjesečno. Uveden je sustav naplate prema količini otpada, što potiče odgovorno postupanje.

Odvojeno prikupljanje otpada provodi se na tri načina:

- Na kućnom pragu – vreće za papir (plave) i plastiku (žute).
- Zeleni otoci – tri lokacije (2 u Severinu, 1 u Orovcu) s kontejnerima za papir, plastiku, metal i staklo.
- Glomazni otpad – odvozi se jednom godišnje.

Iako količina odvojeno prikupljenog otpada raste, još uvijek je ispod nacionalnog cilja od 55 %.

Odlagalište „Stara Ciglana“, zatvoreno 2001. godine, još uvijek nije sanirano. Nalazi se djelomično u naselju Severin, a djelomično u Lasovcu (Općina Šandrovac).

Procijenjena vrijednost sanacije iznosi oko 330.000 eura, a planirano financiranje uključuje Fond za zaštitu okoliša i EU fondove.

Najveći problem predstavljaju neriješeni imovinsko-pravni odnosi. Prioritet u idućem razdoblju je nastavak postupka rješavanja imovine i provedba sanacije metodom in situ.

Klimatske promjene i energija

Klimatske promjene sve više utječu na područje Općine Severin, osobito kroz suše, poplave i ekstremne vremenske uvjete.

Općina provodi projekt modernizacije javne rasvjete kojim će se oko 250 rasvjetnih tijela zamijeniti LED tehnologijom, čime će se smanjiti potrošnja energije, troškovi održavanja i svjetlosno zagađenje.

Postoji potencijal za korištenje obnovljivih izvora energije, posebice biomase, solarne i geotermalne energije, čime bi se dodatno povećala energetska učinkovitost i održivost lokalnog razvoja.

Okolišna infrastruktura Općine Severin nalazi se u fazi postupnog razvoja. Unatoč napretku u sustavu gospodarenja otpadom i energetske učinkovitosti, ključni izazovi ostaju:

- rješavanje problema navodnjavanja,
- izgradnja kanalizacijskog sustava
- sanacija odlagališta „Stara Ciglana“
- nogostup
- jačanje civilne zaštite i edukacije stanovništva.

Ulaganje u zaštitu okoliša i prilagodbu klimatskim promjenama predstavlja važan preduvjet održivog razvoja Općine Severin.

3.6. Infrastruktura

Infrastrukturni sustav Općine Severin čini ključnu osnovu za gospodarski razvoj, kvalitetu života stanovnika i funkcionalnost lokalne zajednice. Općina raspolaže osnovnom prometnom, komunalnom, društvenom i energetsom infrastrukturom, no određeni dijelovi zahtijevaju modernizaciju i proširenje kako bi zadovoljili potrebe stanovništva i potaknuli razvoj gospodarstva.

Prometna infrastruktura temelji se na državnoj cesti D-28 i lokalnim županijskim cestama koje povezuju naselja Severin i Orovac s okolnim općinama i gradovima, uključujući Bjelovar i Veliki Grđevac. Prometni položaj čini općinu atraktivnom za poduzetničke zone, prometnu povezanost poljoprivrede i turizma, no potrebna su ulaganja u održavanje cesta, sigurnosnu signalizaciju i pješačke staze.

Komunalna infrastruktura uključuje sustave vodoopskrbe, odvodnje i gospodarenja otpadom. Općina osigurava redoviti odvoz miješanog i biorazgradivog otpada, uz odvojeno prikupljanje papira, plastike, metala i stakla na zelenim otocima i kućnom pragu. Ipak, reciklažno dvorište još nije izgrađeno, a sanacija odlagališta „Stara Ciglana“ prioritet je u novom razdoblju. Vodovodna mreža pokriva najveći dio naselja, dok kanalizacijski sustav zahtijeva proširenje u pojedinim dijelovima. Planira se modernizacija javne rasvjete LED tehnologijom radi smanjenja potrošnje energije, troškova i svjetlosnog zagađenja.

Energetska i digitalna infrastruktura predstavlja osnovu za razvoj gospodarstva i povećanje kvalitete života. Općina ima pristup električnoj energiji, dok se sustavi grijanja uglavnom oslanjaju na individualne izvore. Postoji potencijal za razvoj obnovljivih izvora energije, uključujući solarnu, biomasu i geotermalnu energiju, što može doprinijeti energetskej održivosti i smanjenju emisija CO₂. Digitalna povezanost omogućuje pristup internetskim uslugama, no potrebno je unaprijediti pokrivenost i brzinu internetske mreže za poslovni i obrazovni sektor.

Društvena i sportska infrastruktura uključuje područnu školu, dječju igraonicu u sklopu KUD-a „Palična“, društvene i vatrogasne domove te nogometno i rukometno igralište. Iako postoje osnovni prostori za sport i društveni život, nedostatak sportske dvorane, dječjeg vrtića i adekvatnih kulturnih prostora ograničava mogućnosti organizacije aktivnosti za sve dobne skupine.

Zaštita okoliša i vodna infrastruktura također je važan segment lokalne infrastrukture. Općina ima uređen sustav odvodnje oborinskih voda na dijelu naselja, ali sustavna regulacija manjih vodotoka i sustavi navodnjavanja za poljoprivredu još nisu potpuno razvijeni. Vodotoci poput Severinske, Bedeničke i Žilavca povezuju se sa širim slivom rijeke Česme, pa je održavanje i zaštita od poplava ključna za sigurnost poljoprivrede i naselja.

Sveukupno, infrastruktura Općine Severin pruža solidnu osnovu za život i razvoj, ali zahtijeva daljnja ulaganja i modernizaciju kako bi se povećala funkcionalnost, sigurnost i održivost. Prioriteti uključuju jačanje prometne i komunalne mreže, razvoj energetske učinkovitih sustava, unapređenje društvene i sportske infrastrukture te zaštitu okoliša i vodnih resursa. Ulaganjem u ove sektore, Općina Severin teži stvaranju kvalitetnog i otpornog lokalnog okruženja za stanovnike, gospodarstvo i buduće generacije.

4. RAZVOJNI SMJEROVI I POTENCIJALI OPĆINE SEVERIN

Razvoj Općine Severin u idućem planskom razdoblju usmjerit će se na stvaranje održive, gospodarski konkurentne i društveno uključive zajednice koja svojim stanovnicima osigurava kvalitetne uvjete života i rada. Poljoprivreda, poduzetništvo, turizam te razvoj društvene i komunalne infrastrukture predstavljaju glavne pokretače budućeg razvoja općine.

Poljoprivreda ostaje temeljna gospodarska djelatnost i jedan od najvažnijih razvojnih potencijala. Cilj je poticati modernizaciju i digitalizaciju proizvodnje, jačati održivu i ekološku poljoprivredu te poticati preradu i dodavanje vrijednosti lokalnim proizvodima. Obzirom da se općina suočava s čestim sušama, posebno je važno uspostaviti sustav navodnjavanja koji će omogućiti stabilnu proizvodnju i povećati otpornost poljoprivrede na klimatske promjene. Plodno zemljište, povoljni klimatski uvjeti i tradicija obiteljskih gospodarstava predstavljaju čvrst temelj za daljnji razvoj ovog sektora.

Poduzetništvo i obrtništvo važan su stup lokalnog gospodarstva. Općina Severin raspolaže poduzetničkom zonom površine 20,7 hektara uz državnu cestu D-28, što je čini prometno i gospodarski atraktivnom. Planira se nastavak komunalnog opremanja zone, privlačenje novih investitora i poticanje razvoja malih i srednjih poduzeća. Kroz različite mjere potpore i suradnju s nadležnim institucijama, Općina želi stvoriti poticajno poslovno okruženje koje će omogućiti otvaranje novih radnih mjesta i zadržavanje stanovništva.

Turizam se na području Općine Severin nalazi u početnoj fazi, ali posjeduje značajne potencijale za razvoj selektivnih oblika turizma poput seoskog, ribolovnog i manifestacijskog. Ribnjak površine 5,5 hektara već sada privlači brojne posjetitelje i predstavlja osnovu za buduće turističke projekte, dok se u Orovačkim vinogradima planira izgradnja Kuće meda s vidikovcem i popratnim sadržajima. Općina planira pokrenuti manifestaciju „Severinsko ljeto“, koja bi povezala kulturne, sportske i zabavne sadržaje te doprinijela većoj prepoznatljivosti mjesta. Dugoročni cilj je stvaranje autentične i održive turističke ponude koja povezuje prirodne i kulturne vrijednosti s lokalnim identitetom.

Komunalna i prometna infrastruktura temelj su daljnjeg razvoja općine. Ulaganja će se usmjeriti u modernizaciju lokalnih cesta, razvoj javne rasvjete s LED teh izgradnju nologijom, proširenje vodovodne i kanalizacijske mreže te digitalnu povezanost naselja. Paralelno će se nastaviti s projektima društvene infrastrukture – uređenjem društvenih i vatrogasnih domova, dječjih igrališta i sportskih površina, čime će se dodatno podići kvaliteta života stanovnika.

Zaštita okoliša i prilagodba klimatskim promjenama predstavljaju jedan od strateških prioriteta. Općina planira sanaciju odlagališta „Stara Cigлана“, daljnje povećanje stope odvajanja otpada. U fokusu će biti i projekti koji doprinose energetskej učinkovitosti i korištenju obnovljivih izvora energije, poput biomase, solarne i geotermalne energije. Ulaganjem u zelene tehnologije, Općina želi smanjiti negativne utjecaje na okoliš i doprinijeti klimatskej otpornosti.

U narednom razdoblju poseban naglasak stavit ćemo na:

- poboljšanje kvalitete života svih naših mještana,
- poticanje poduzetništva i poljoprivrede,
- razvoj ruralnog turizma kao dopunske gospodarske aktivnosti,
- dovršetak i stavljanje u funkciju multifunkcionalne zgrade kao centra društvenog života,
- unaprjeđenje komunalne infrastrukture, uključujući projekt kanalizacijskog sustava Severin–Orovac i modernizaciju javne rasvjete,
- te na daljnju potporu radu naših udruga, sportskih klubova i kulturnih društava, koji čuvaju identitet i tradiciju našeg kraja.

Važan razvojni smjer odnosi se i na jačanje društvenog života, obrazovanja i ljudskog kapitala. Posebna pažnja usmjerit će se na programe za mlade, obitelji i starije osobe, na poticanje rada udruga, kulturnih i sportskih društava te razvoj socijalnih programa koji doprinose uključenosti i solidarnosti u zajednici.

Općina Severin raspolaže brojnim razvojnim potencijalima – od prirodnih resursa i poljoprivrednih površina do aktivne lokalne zajednice i povoljnog prometnog položaja. Ulaganjem u gospodarski razvoj, infrastrukturu, zaštitu okoliša i društvene sadržaje, Općina teži postati prepoznatljiva, održiva i ugodna sredina za život, rad i poduzetništvo.

5. PRIORITETI DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI OPĆINE SEVERIN

U skladu s Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije (2022.–2027.), prioriteti djelovanja su:

- Razvoj inovativnog i održivog gospodarstva
- Podizanje kvalitete života na području cijele županije
- Zelena i digitalna tranzicija
- Kvalitetno upravljanje Županijom

Glavni prioriteti za razdoblje 2025.–2029. su:

- Sanacija odlagališta „Stara Ciglana“ – riješiti imovinsko-pravne odnose i osigurati sredstva iz Fonda za zaštitu okoliša i EU fondova.
- Daljnje povećanje odvojenog prikupljanja otpada – kroz edukaciju stanovništva, dodatne spremnike i češće akcije odvoza glomaznog otpada.
- Prilagodba klimatskim promjenama – uvođenje mjera zaštite od poplava i suša, posebno u poljoprivredi.
- Energetska učinkovitost – dovršiti zamjenu rasvjetnih tijela LED tehnologijom te poticati obnovljive izvore energije (biomasa, solarna i geotermalna energija).
- Razvoj rekreacijske i turističke funkcije prirodnih resursa – uređenje šumskih staza, biciklističkih i pješačkih ruta koje povezuju prirodu, poljoprivredu i kulturnu baštinu.

Realizacijom prioriteta Općina Severin osigurat će kvalitetnije životno okruženje za svoje stanovnike, doprinijeti zaštiti prirode i usklađenosti s nacionalnim i europskim ciljevima održivog razvoja. Na temelju provedene analize stanja te u skladu s razvojnim potrebama i potencijalima, utvrđeni su prioriteti djelovanja Općine Severin u razdoblju 2025.–2029. Godina. Prioriteti su usmjereni na poboljšanje kvalitete života stanovnika, jačanje gospodarstva, razvoj infrastrukture i zaštitu okoliša, a njihovo ostvarivanje prati principe održivog razvoja utvrđene Agendom Ujedinjenih naroda 2030..

Poseban naglasak stavlja se na smanjenje socijalnih i regionalnih nejednakosti, poticanje inkluzivnog i održivog gospodarskog rasta, te osiguravanje pristupa osnovnim uslugama za sve stanovnike. U skladu s ciljevima Agende 2030., Općina Severin će djelovati na unapređenje obrazovanja i osposobljavanja mladih i odraslih, jačanje lokalnog poduzetništva i poljoprivrede s naglaskom na održive proizvodne prakse, te razvoj selektivnog turizma koji čuva prirodne i kulturne resurse.

Također, prioritet je unapređenje zdravstvene i socijalne skrbi, povećanje socijalne uključenosti i osiguranje podrške ranjivim skupinama stanovništva, što doprinosi ciljevima zdravlja i dobrobiti te smanjenju nejednakosti. Razvoj komunalne i energetske infrastrukture, uključujući modernizaciju javne rasvjete i implementaciju obnovljivih izvora energije, usmjeren je na ostvarivanje klimatski otpornog i ekološki održivog lokalnog razvoja.

Općina Severin prepoznaje da je ostvarivanje ovih prioriteta moguće jedino kroz suradnju s lokalnim dionicima, poduzetnicima, udrugama, županijskim i nacionalnim institucijama te korištenjem nacionalnih i europskih fondova. Na taj način, planirana ulaganja i projekti ne samo da doprinose lokalnom razvoju, već i direktno podupiru ostvarivanje globalnih ciljeva održivog razvoja, pridonoseći dugoročnoj otpornosti, konkurentnosti i kvaliteti života u Općini Severin.

Ovim prioritetima definira se jasan razvojni okvir za razdoblje 2025.–2029. te se osigurava usklađenost s Planom razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije i nacionalnim strateškim dokumentima.

6. POPIS MJERA SA OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA

OČUVANJE PRIRODNE BAŠTINE

Aktivnosti	Poboljšanje ekološkog stanja županijskih površinskih voda						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Održane javne površine m ²	11000	11000	11000	11000	11000	69.500,00	Porast ulaganja u očuvanje i održivo korištenje prirodnih resursa
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

JAČANJE INTEGRIRANOG PROMETA

Aktivnosti	Izgradnja i obnova cestovne infrastrukture						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj ulaganja	1	2	0	0	0	542.000,00	Poboljšanje prometne infrastrukture (cestovna, željeznička, zračna, biciklistička, javni prijevoz)
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

RAZVOJ OKOLIŠNE INFRASTRUKTURE

Aktivnosti	Unapređenje i povećanje učinkovitosti intervencija u situacijama katastrofa (potresi i poplave), vježbama i opremanjem timova za spašavanje na brzim vodama i poplavama						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj potpora	3	3	3	3	3	12.100,00	Jačanje sustava zaštite od poplava
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

ODRŽIVA PROIZVODNJA I PRERADA HRANE

Aktivnosti	Poticanje bržeg razvoja povrtlarstva i voćarstva, a posebno plasteničke proizvodnje i ekološke poljoprivrede						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj dodijeljenih potpora	1	2	2	2	2	3.900,00	Jačanje sustava zaštite od poplava
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

SNAŽNIJA ULAGANJA U RAZVOJ KULTURE, SPORTA I ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA (OCD)

Aktivnosti	Ulaganje u razvoj sportskog turizma, kao što je sportsko-ribolovni, biciklistički i jahački turizam						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj udruga-sport	3	4	4	4	4	15.500,00	Daljnji razvoj i ulaganja u sportsku infrastrukturu te promociju sporta i zdravih životnih navika svih generacija
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

SNAŽNIJA ULAGANJA U RAZVOJ KULTURE, SPORTA I ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA (OCD)

Aktivnosti	Održavanje i razvijanje kulturno-umjetničkih programa na županijskoj i lokalnoj razini						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj udruga-kultura	1	1	1	1	1	6.100,00	Razvoj segmenata kulture i održivo korištenje kulturne baštine u svrhu promicanja kvalitete življenja i daljnjeg rasta
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

DEMOGRAFSKI RAZVOJ ŽUPANIJE

Aktivnosti	Subvencioniranje prijevoza, prehrane, udžbenika i radnih bilježnica učenicima i studentima						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj učenika	45	46	47	48	50	19.900,00	Osnaživanje ulaganja u stanogradnju, infrastrukturu, programe za mlade s ciljem zadržavanja mladih u Županiji
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

DEMOGRAFSKI RAZVOJ ŽUPANIJE

Aktivnosti	Jednokratni obiteljski dodaci u svrhu smanjivanja jednokratnih troškova obitelji s djecom						
	Osiguravanje stambenog fonda radi zbrinjavanja i zadržavanja obitelji						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj potpora	2	3	3	3	3	60.300,00	Smanjivanje negativnih demografskih trendova putem različitih potpora (pronatalitetna politika)
Broj potpora	6	7	7	7	8		
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

OČUVANJE PRIRODNE BAŠTINE

Aktivnosti	Zaštita, održavanje i osiguranje javne imovine						
Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost				Procijenjeni trošak provedbe	Naziv mjere
		2026	2027	2028	2029		
Broj održavanih zgrada, opreme, automobila	15	15	15	15	15	50.950,00	Osnaživanje djelotvornog i učinkovitog upravljanja s naglaskom na razvoju najmanje razvijenih ruralnih područja te kvalitetnom upravljanju imovinom
Nadležnost za provedbu	Jedinstveni upravni odjel						
Rok provedbe	Svibanj 2029.						

7. OKVIR PROVEDBE, PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Okvir provedbe

Provedbeni program Općine Severin izrađuje se za mandatno razdoblje 2025.–2029. godine, a njegova provedba temelji se na:

- Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22),
- Uredbi o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja (NN 89/18),
- Statutu Općine Severin, te
- važećim višegodišnjim i godišnjim proračunima.

Uspješna provedba programa ovisi o uskoj povezanosti planiranih ciljeva s dostupnim financijskim resursima. Program se može revidirati ukoliko dođe do promjena prioriteta, zakonskih okvira ili značajnih promjena u fiskalnom, gospodarskom ili društvenom okruženju.

Praćenje provedbe

Praćenje provedbe predstavlja kontinuirani proces kojim se osigurava da se aktivnosti definirane provedbenim programom provode u skladu s planiranim rokovima i predviđenim resursima. Cilj praćenja je pravovremeno prepoznavanje eventualnih odstupanja, poteškoća ili potreba za prilagodbama, kako bi se osigurala učinkovitost i postizanje planiranih ciljeva.

Praćenje provedbe provodi se sustavno i redovito, kroz mehanizme praćenja koje uspostavlja načelnik Općine Severin u suradnji s jedinstvenim upravnim odjelom i relevantnim regionalnim ili nacionalnim institucijama.

Izvještavanje

Načelnik Općine Severin jednom godišnje podnosi izvješće o provedbi programa, u skladu s propisima i načelima transparentnog upravljanja. Izvješća se objavljuju na službenoj mrežnoj stranici Općine Severin, čime se građanima omogućuje uvid u tijek realizacije programa, jačajući načelo javnosti i odgovornosti u upravljanju.

POPIS SLIKA, GRAFOVA I TABLICA

Slika 1: Općina Severin

Slika 2: Demografski trendovi u Općini Severin (2022.–2024.)

Slika 3: Ribnjak u Općini Severin

Tablica 1: Usporedba broja stanovnika i kućanstava u Općini Severin (2011. – 2021.)

LITERATURA

- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22)
- Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja (NN 89/18)
- Zakon o financiranju lokalnih i regionalnih jedinica (NN 27/01)
- Plan razvoja Bjelovarsko-bilogorske županije za razdoblje 2022.–2027.
- Provedbeni program Općine Severin 2021.-2024.
- Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Severin
- Općina Severin - službena stranica
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
- Demografski podaci Bjelovarsko-bilogorske županije
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske
- Agencija za zaštitu okoliša
- Hrvatski institut za ruralni razvoj
- Državni zavod za statistiku (DZS)
- Popis stanovništva Republike Hrvatske 2021., Državni zavod za statistiku
- Agenda 2030